

Geachte Heer Van Eijck, Beste Steven,

Met veel genoegen accepteert GCNE de uitnodiging om deel te nemen aan de bestuurlijke plastic tafel onder uw leiding. Ik dank de Tweede Kamerleden voor hun inzet bij het Commissiedebat Circulaire Economie en Kamerlid Natascha Wingelaar en Staatssecretaris Jansen specifiek voor hun vraag en toezegging. Ik dank ook de ambtenaren van de ministeries van KGG, en vooral I&W voor hun voortdurende inzet voor de plastics norm. Zonder hun inzet waren we nooit tot hier gekomen.

De betrokkenheid van GCNE bij de plasticetafel is een mijlpaal voor onze stichting en voor mij als (eerste) voorzitter. De afgelopen jaren hebben we samen met de acht betrokken provincies en de industriële clusters hard gewerkt aan het begeleiden van gamechanger bedrijven in hun financieringsvraagstukken. Dit leverde ons een groot netwerk van innovatieve ondernemers en financiële organisaties op, alsook diep inzicht in obstakels waarmee de gamechanger bedrijven kampen. De afgelopen maanden is vanuit individuele bedrijven steeds meer de behoefte gearticuleerd dat GCNE een rol moet spelen in het vertegenwoordigen van de gamechangers in politiek Den Haag: zowel op het gebied van recycelaat als op het gebied van biobased. Gamechangers dienen zich voldoende vertegenwoordigd te voelen daar waar de beslissingen gemaakt worden. Onze lobbyinzet de afgelopen maanden, met vertegenwoordiging bij de ronde tafel en petitie met Gedeputeerden, past in die behoefte en agenda. Ik dank onze programmamanager Nicole van Klaveren en public affairs adviseur René Rouwette die met beperkte middelen maximale resultaten hebben gerealiseerd. En dank iedereen binnen provincies, industriële clusters en stakeholder partijen die mede mogelijk heeft gemaakt dat we alle deadlines hebben gehaald, soms zelfs met vergaderingen om 8.00 in de ochtend.

De situatie voor de gamechangers is dan ook acuut. De sterk groeiende import van goedkoop nieuw plastic uit o.a. China maakt het onmogelijk voor Nederlandse gamechangers in het recyclen van plastic en het produceren van alternatieven uit plantaardige grondstoffen om te concurreren. Gamechangers uit de recycling- en bio-grondstoffenbranche ervaren dat (private) financiers op een cruciaal moment uitstappen of wegblijven omdat er geen duurzaam en betrouwbaar Rijksoverheidsbeleid is. Cruciaal daarbij is de rol van de overheid versus de ontbrekende markt vraag. Op dit moment worden circulaire producten onvoldoende grootschalig aangeboden in supermarkten. Vleeswaren, yoghurt of zeep zijn bijvoorbeeld niet of nauwelijks te koop met circulaire verpakking. Partijen houden elkaar in gijzeling: de push en de pull komen allebei niet tot stand, met stilstand en faillissementen tot gevolg.

Bij vertraging van maatregelen zoals een (goede) nationale plastic norm vallen gamechangers om, kunnen duurzame bedrijven niet opschalen en verdwijnen Nederlandse investeringen en patenten. En dat terwijl er in 2030 een Europese norm wordt geïmplementeerd en een afzetmarkt en nieuw verdienvermogen wordt voorzien. En dat terwijl we willen voorkomen dat we qua grondstoffen en prijsbeleid afhankelijk zijn van het buitenland. Gamechangers hebben bovendien korte termijn perspectief nodig, zodat private investeringen weer gaan rollen. Ook vanuit de grote (internationale) partijen, want gamechangers en basisindustrie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Met gepaste trots presenteer ik jullie daarom onze onderhandelaars die op persoonlijke titel namens GCNE zullen acteren. Allereerst Marc den Hartog. Marc is vertegenwoordiger van ons netwerk van gamechangers bestaande uit circa 50 bedrijven. Als voorzitter van GCNE geef ik hem een mandaat om samen met – hopelijk – een brede vertegenwoordiging aan tafel een alternatieve invulling van plastic taks en norm te komen. Zijn plaatsvervanger is Djoeke Altena. Ik hoop dat zij de komende weken grote creativiteit tonen zodat de bereikte overeenkomst zo duurzaam en voordelig mogelijk is voor alle partijen, binnen bijgaande rode lijnen (inzetdocument) en in overleg met ons secretariaat en de begeleidingsgroep van bedrijven genaamd “GCNE in actie”.

Die rode lijnen vormen de basis van onze discussiebijeenkomst gamechangers op zondag 18 mei in het Fortuna Stadion te Sittard waarin we daarnaast ook (zoveel als mogelijk) voortbouwen op de gesprekken van de startbijeenkomst plastictafel op 6 mei en de zogenaamde *deep dive* op 14 mei. Cruciaal voor ons is dat de deadline van “voor de zomer” uit de motie Buijsse/Wingelaar en de ingangsdatum van 2027 leidend blijven voor een beleidsinstrument dat de markt vraagt naar duurzame oplossingen leidt. Uit de handboeken voor onderhandelaars weten we dat een deadline essentieel is voor het boeken van resultaat in een onderhandeling en om te voorkomen dat partijen veel tijd nodig hebben voor afwachten en aftasten. We leggen ons daarmee ook zelf de druk op om snel tot een resultaat te komen. Anders is de tafel mislukt en is wat ons betreft I&W aan zet. Het uitgangspunt van 30% circulaire plastics bij de aanvang van de Europese Packaging Packaging Waste Regulation (PPWR), in 2030 zoals geformuleerd door het kabinet moet daarbij leidend blijven. En alternatieven moeten inderdaad een CO₂ reductie van 2 Mton in 2030 (t.o.v. KEV 2024) bereiken. Dit alles om te komen tot een substantiële koerswijziging.

Tot slot vraag ik politici, media en collega's in de sector om norm en heffing uit elkaar te halen. Het feit dat die twee door elkaar lopen is schadelijk. De heffing is een strafmaatregel voor fossiele bedrijven die vooral de schatkist dient. De norm is een bijmengverplichting die de circulaire economie en het lange termijn verdienvermogen van Nederland dient. De afgelopen tijd is oppositie tegen de heffing nogal eens gepaard gegaan met oppositie tegen de norm. Achter gesloten deuren zijn collega's opvallend genoeg positiever over de norm en wordt er wel gesproken in termen van oplossingen. Laten we die toon vasthouden! Het is mijn hoop dat de plastictafel niet wordt gegijzeld door angst, of nodeloos complex wordt gemaakt, maar dat onderhandelingen meteen zijn gericht op vertrouwen en resultaat zodat we voor de zomer allemaal blij naar buiten komen. Het meest cynische resultaat denkbaar is dat er in de zomer geld wordt opgehaald voor de schatkist zonder spoedig en substantieel effect voor de gamechangers in de circulaire economie, de circulaire en klimaatdoelstellingen en voor het Nederlandse verdienvermogen van de toekomst. Ik reken erop dat we dit scenario met z'n allen gaan voorkomen.

Voor alle vragen is ons team bereikbaar via plastictafel@groenechemie.nl.

Hartelijke groet,

Arnold Stokking

PLASTICTAFEL 2025

GCNE spant zich in om de klimaat- en circulaire doelstellingen te realiseren door in Nederland een groene chemische industrie te realiseren. Op die manier gaan we klimaatverandering tegen; worden de Nederlandse economie en samenleving minder afhankelijk van fossiele grondstoffen; en creëren we een duurzame sector die een belangrijke bijdrage levert aan het (toekomstige) verdienvermogen van Nederland. De Integrale Circulaire Economie Rapportage en de Klimaat- en Energie Verkenning laten zien dat Nederland de circulaire- en klimaatdoelstellingen niet haalt en dat er aanvullend beleid moet komen. Het introduceren van een nationale norm voor circulaire en *biobased plastics* en het belasten van *virgin* fossiele plastics zijn de voornaamste beleidsinstrumenten van het kabinet Schoof om de transitie naar een duurzame en circulaire industrie en lange termijn verdienvermogen te realiseren.

Op 25-4-2025 heeft het kabinet in het zogenaamde klimaatpakket bij de voorjaarsnota bepaalt dat:

- 1 de circulaire plasticsnorm “zoals eerder voorgenomen vindt geen doorgang” of “gaat niet door in de huidige vorm”. Het uitgangspunt van 30% circulaire plastics bij de aanvang van de Europese Packaging Packaging Waste Regulation (PPWR, gericht op verpakkingen alleen) in 2030 blijft wel staan. Alternatieven moeten een CO₂ reductie van 2 Mton in 2030 (t.o.v. KEV 2024) te weeg brengen.
- 2 de circulaire plasticsheffing of polymerenheffing gaat niet door. De beoogde belastinginkomsten worden alternatief ingevuld. 567 miljoen euro extra belasting wordt daartoe neergelegd bij inwoners via de lokale afvalstoffenheffing. Dit is exclusief ca 240 miljoen die Nederland aan Europa betaalt vanwege de verbranding van plastic en eventueel anders ingevuld gaat worden. Daarnaast wordt de opbrengst van de CO₂ heffing voor afvalverbrandingsinstallaties geraamd op 275 miljoen structureel.
- 3 binnen het klimaatfonds is 208,1 mln. euro gereserveerd voor circulaire plastics. Dit naast middelen op biobased bouwen en koolstofverwijdering. Er wordt een regeling a la SDE++ voorzien.
- 4 de sector is via de Plastictafel uitgenodigd om voor de zomer voor zowel de norm als de heffing een alternatief uit te denken.

Doelen GCNE

- 1 Herstel van vertrouwen in de rol van de rijksoverheid op circulaire plastics zodat private partijen durven te investeren in de gamechangers op het gebied van circulair plastics, koplopers in de transitie naar innovatieve en duurzame oplossingen. Overheidsleningen zijn daarbij niet genoeg.
- 2 Het stimuleren van een substantiële afzetmarkt voor gamechangers (groot en klein) zodat Nederlandse bedrijven behouden blijven voordat er in 2030 met de Europese PPWR een afzetmarkt wordt gestimuleerd. Het gaat hierbij om zowel biobased bedrijven als recycling.
- 3 Het aanjagen van de verdere transitie naar circulaire plastics, de investeringen in het circulaire en lange-termijn verdienvermogen van de industriële clusters in Nederland en de strategische autonomie en concurrentiepositie van Nederland.

Rode lijnen

- 1 GCNE is voor een nationale bijmengverplichting vanaf **2027**, liefst eerder.
- 2 De Plastics Tafel is een middel en geen doel op zichzelf. Aan de tafel dienen wat ons betreft **alle belangen in voldoende mate** te worden vertegenwoordigd. Gamechangers verdienen een vaste plek aan tafel omdat ze misschien wel het **allermeest worden geraakt** door de aangekondigde plasticmaatregelen van de rijksoverheid, vooral het uitblijven daarvan. Bij vertraging van maatregelen zoals een goede nationale plastic norm vallen bedrijven om en wordt de opgebouwde waarde door Nederlandse investeringen en patenten tenietgedaan. Indien maatschappelijke organisaties niet kunnen aanhaken, dan kan MVO-Nederland wellicht een brug vormen.
- 3 We houden vast aan de **deadline ‘voor de zomer’** van de motie Buijsse/Wingelaar voor alternatieve oplossingen. Als de deadline niet gehaald wordt dan dient wat ons betreft het **oude conceptvoorstel weer op tafel** te komen en in de basis te worden doorgevoerd bij de augustusbesluitvorming (Prinsjesdag). We willen geen nieuwe onderzoeken en analyses meer als deze vertraging meebrengen. Er is voldoende kennis beschikbaar.
- 4 Wij beogen een bijmengverplichting die het **vertrouwen in de rol van de rijksoverheid en de investeringen van private partijen** in de circulaire economie herstelt (I) en een substantiële afzetmarkt creëert (II). Ook alternatieven voor een Nationale Circulaire Plastics Norm dienen **aantoonbaar korte termijn effect** te hebben, **voldoende normerende werking te hebben** en **voldoende accountable en onafhankelijk handhaafbaar** te zijn vanuit GCNE. Ook product- of tariefdifferentiatie moet aan die voorwaarden voldoen.
- 5 Ten opzichte van de eerdere Nationale Circulaire Plastics Norm stellen wij een aantal wijzigingen voor. Waar je de verplichting bij de (Nationale) Circulaire Plastics Norm ook neerlegt, iemand voelt de economische pijn het meest. Daarom stellen wij voor om vooral de **perverse (onbedoelde) effecten** van de norm te mitigeren. Dit kan door: 1) met een klein percentage te beginnen in 2027 en de norm gradueel op te bouwen naar 2030; 2) een **focus op Europees recycleert en biobased materiaal** waarvan de afkomst transparant en de kwaliteit duidelijk is en zoveel als juridisch mogelijk; 3); **verstandige verhouding tot Europese normering(en)**, om praktische processen haalbaar te houden en administratieve druk zoveel mogelijk te mitigeren. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de PPWR; 4) zoveel mogelijk op te komen voor de gamechangers in Nederland door het **weglekeffect te mitigeren** en te voorkomen dat producten die in het buitenland verwerkt worden met plastic zonder bijmengverplichting relatief goedkoper zijn.
- 6 Een plastic-of polymerenheffing (hoofdpijnenakkoord) of een alternatieve belastingmaatregel via de belastinginkomsten (voorjaarsnota) helpt de circulaire economie niet en levert vooral lastenverzwaring op voor burgers of voor (fossiele) bedrijven, die deze heffing zullen vertalen in de prijs van hun producten. Het is belangrijk dat dit helder gecommuniceerd wordt. **GCNE verkiest beleidsinstrumenten die tot circulaire marktvrage leiden, omdat deze meer (investerings)zekerheid bieden.**

Team GCNE

- Marc den Hartog, *Onderhandelaar*
- Djoeke Altena, *Plaatsvervangend Onderhandelaar*
- Arnold Stokking, *Voorzitter Groene Chemie Nieuwe Economie*
- Nicole van Klaveren, *Contacten met de Gamechangers*, +31 6 232 278 19
- René Rouwette, *Public Affairs/Externe Relaties*, +31 6 429 215 47

plastic Tafel@groenechemie.nl